

عنوان تحقیق :

آموزش و پرورش در چین و فرانسه

زیر نظر استاد ارجمند :

جناب آقای عابدی

گردآورنده :

زهرة دولت آبادی

رشته علوم اجتماعی - دانشگاه پیام نور کاشمر

آموزش و پرورش

بر اساس ایده کنفسیوس بی‌ن‌ فعالیت سیاسی و آموزش و پرورش رابطه متقابل وجود داشته و یکی از تره‌های اصلی می‌باشد. در سال ۱۹۱۲ دولت سون یات سن قوانین حاکم بر آموزش و پرورش در دوران امپراطوری را منسوخ کرده و سیستم جدیدی که از مدل ژاپنی نشأت گرفته بود توسط وزیر آموزش و پرورش تحصیل کرده آلمان جایگزین شد.

در اواخر دهه ۱۹۲۰ و اوایل دهه ۱۹۳۰ حزب امکاناتی را جهت تغییر سیستم آموزشی بوجود آورد. در سال ۱۹۳۳ دبیر کمیته مرکزی شاخه جوانان حزب کمونیست اهداف آموزشی حزب در مناطق شورایی جنوب چین را اعلام نمود. وی خواستار جدایی مذهب از آموزشی و پرورش یعنی بعبارتی خواستار نسخ تز کنفسیوس و در عوض استفاده از آموزش و پرورش در جهت بهود وضع ملی گردید. شوراهای مبارزه با بیسوادی مدارس لتین را برای بچه‌های ۷ تا ۱۴ سال، مدرسه برای نوجوانان و خانم‌ها، مدارس کادرها و مراکز آموزش عالی مانند آکادمی سرخ (Red Academy) و دانشگاه شوری (Soviet University) را ایجاد کردند.

بدنبال تشکیل این دوره‌ها در جنوب، از مدل مذکور در مناطق مرزی شمال غربی نیز استفاده کرد. در اواخر دهه ۱۹۳۰ بعد از راهپیمایی بزرگ این مراکز بصورت

پایگاهی برای آموزش کمونیسم درآمد. علاوه بر آن مدارس آموزش بزرگسالان، مدارس حرفه‌ای، مدارس ابتدایی و متوسطه تأسیس شده و برنامه آموزشی خاصی برای سربازان و کادرها اجرا گردید. تا سال ۱۹۶۶ خطوط اصل سیاست آموزش و پرورش چین نشأت گرفته از شوروی بود. قبل از انقلاب ۸۰ درصد مردم بیسواد بودند که این نسبت در روستاها به ۹۵٪ می‌رسید. در سال ۱۹۴۹ چین دارای ۲۰۰ مرکز آموزش عالی، ۴۰۰۰ دبیرستان و ۲۸۹ دبستان، مجموع ۲۴ میلیون دانشجو و دانش‌آموز بود. از هنگام اعلام جمهوری خلق چین در سال ۱۹۴۹ سیستم آموزش و پرورش کشور چندین مرحله را، از مبارزه جنگل در سال ۱۹۵۷-۱۹۵۶ هنگامی که آموزش و پرورش در جو بحث آزاد تشویق می‌شد تا دوران آشوب و وحشت انقلاب فرهنگی که تمام سطوح آموزش و پرورش دچار اختلال شده و توسعه آن معلق مانده و بیشتر به مدارس حرفه‌ای پرداخته می‌شد و امتحان ورودی مراکز آموزشی عالی منسوح و معیار پذیرش دانشجو داشتن عقاید سیاسی مناسبی و تأیید کامل ایده‌های مائو بود را پشت سر گذاشته است. بعد از دوران انقلاب فرهنگی دوران تعدیل و بازسازی شروع شد. در این دوران سعی بر دستیابی به استانداردهای آکادمیک از جمله برقراری مجدد امتحان ورودی دانشگاه‌ها بود.

در سال ۱۹۸۰ سیاست آموزشی جمهور خلق چین در ابتدا براساس فراهم نمودن امکانات جهت مدرنیزاسیون اقتصادی کشور طراحی شد. در این جهت به آموزش نیروی انسان ماهر و توسعه علوم فنی و علمی اولویت داده شد. بعبارت کوتاه آموزش و پرورش بعنوان ستون اصلی چهار مدرنیزاسیون توسط رهبران حزب کمونیست چین خوانده شد.

کیفیت آموزش و پرورش در همه ادوار حتی در زمان انقلاب فرهنگی مورد تأکید بوده است. در فاصله سال‌های ۱۹۶۶-۷۶ همگانی کردن آموزش و پرورش در جهت تثبیت سوسیالیسم مورد اولویت بود.

یکی از جنبه‌های مثبت سیاست در سال ۱۹۸۰ که نشان‌دهنده تغییر قابل توجه نسبت به سال ۱۹۷۶ بوده است، اهمیت دادن به آموزشی آکادمیک می‌باشد.

جنبه دیگر آن تداوم توسعه و بهبود آموزشی و هدف بلند مدت آن نیل به همگانی کردن آموزش ابتدایی و دوره اول متوسطه بود. اهمیت علوم تکنولوژی در آموزش و پرورش از نکات اصلی سیاست در اوایل دهه هشتاد بوده است. اجرای برنامه‌های علمی و تکنولوژیکی نه تنها در توسعه ملی و مدرنیزاسیون کشور از

اهمیت بسزایی برخوردار است بلکه در افزایش پرستیژ بین‌المللی جامعه علمی چین نیز مهم می‌باشد. در این راستا چین به دستاوردها و پیشرفت‌ها علمی در غرب توجه کرده و از سال ۱۹۷۶ سیاست استفاده از آنها را در پیش گرفته است. رهبریت حزب در سال ۱۹۸۰ باور نمود که تأکید فقط بر خود باعث عقب‌نگه داشته شدن و عدم پیشرفت کشور می‌باشد.

در مه سال ۱۹۸۵ کمیته مرکزی حزب کمونیست چین تصمیم به صلاح در کل ساختار آموزشی کشور گرفت. براساس آن در طی چند مرحله ۹ سال تحصیل اجباری اعلام شد و زمان انجام آن در مناطق پیشرفته، روستایی متفاوت خواهد بود. این قانون برای مناطق پیشرفته اقتصادی که حدود ۲۵٪ جمعیت کشور را در خود جا داده است در سال ۱۹۹۰ لازم‌الاجرا می‌باشد. در مناطق نیمه پیشرفته که ۵۰٪ جمعیت را دارا می‌باشد زمان اجرای نهایی سال ۱۹۹۵ و برای بقیه مناطق هنوز زمان خاصی در نظر گرفته نشده است. براساس سیاست کلی کشور وزارت آموزش و پرورش ابزار اصلی دولت مرکزی برای به اجرا گذاردن اهداف سیاست ملی در زمینه آموزش و پرورش است. وظایف این وزارتخانه عبارتند از: کنترل آموزش ابتدایی، متوسطه، حرفه‌ای آموزش عالی و تربیت معلم. در حال حاضر انجام امتحانات ورودی دانشگاه‌ها و برنامه‌های درسی نیز بر عهده این وزارتخانه است. در سال

۱۹۷۷ وظیفه نظارت بر آماده‌سازی کتب درسی استاندارد در تمام کشور جزء وظایف این وزارتخانه شد .

در شهرهای متوسط و کوچک در زمینه مسائل آموزش و پرورش به ادارات آموزش و پرورش شهری اختیاراتی داده شده است، گرچه اکثریت قریب به اتفاق مدارس ابتدایی و متوسطه چین را ادارات مذکور تحت نظر دارند؛ اما بعضی از مدارس در سطوح مختلف نیز از سوی کارخانجات، دانشگاه‌ها و دیگر واحدها اداره می‌شوند ولی تمامی این مدارس از حیث برنامه‌های بودجه آنها بر عهده واحد مربوطه می‌باشد . بسیاری از این مدارس متوسط به ویژه آنهایی که توسط دانشگاه‌ها اداره می‌شوند بعنوان مدارس نمونه انتخاب شده و از نظر علمی از سطح بالاتری قرار دارند .

مدارس ابتدایی و متوسط نمونه تحت نظارت مستقیم بخش آموزش و پرورش دولت مرکزی، استانداری و یا فرمانداری فعالیت می‌کنند . هدف از حمایت و توجه خاصی که به این مدارس می‌شود تربیت داوطلبینی تحصیل کرده برای دانشگاه‌ها در رشته‌هایی مانند علوم مهندسی و زبان‌های خارجی می‌باشد . در سال ۱۹۸۶ چین دارای ۵۲۰۰ مدرسه متوسطه و ۷۰۰ مدرسه ابتدایی نمونه بود که روی هم بیش از ده میلیون دانش‌آموز در آن به تحصیل اشتغال داشتند .

آموزش پیش دبستانی

کودکستان‌ها در آشنایی بچه‌ها با نحوه زندگی آنها در سال‌های بعد نقش مهمی ایفا می‌نماید. آموزش در این مراکز در قالب بازی، ورزش و موسیقی می‌باشد و همچنین از این نظر که به خانم‌ها امکان فعالیت در بخش‌های مختلف را می‌دهد این دوره اهمیت دارد. در سال ۱۹۹۱، ۲۲/۱ میلیون بچه در بیش از ۴۶۵، ۱۶۴ کودکستان نگهداری می‌شوند. در حالت اول تحت نظر مراکز آموزشی، ارگان‌های دولتی و یا انستیتوها و شرکت‌ها اداره می‌شوند و در حالت دوم تحت نظارت کمیته‌های محلی در شهرها و یا تیم‌ها و بریگادهای تولیدی می‌باشند. در روستاها نیز تعداد زیادی کودکستان‌های فصلی وجود دارد که به هنگام فصل‌های پرکار برقرار می‌باشد.

در حال حاضر در چین ۶۷ مرکز پرورش مربی برای کودکستان وجود دارد.

آموزش ابتدایی

در سال ۱۹۸۶ حدود ۹۵ درصد از بچه‌های لازم‌التعلیم مشغول به تحصیل بودند در حالیکه قبل از سال ۱۹۴۹ این نسبت فقط ۲۰ درصد بود. در اکثریت روستاها مدرسه وجود دارد و مدارس ابتدایی نمونه در مناطق شهری دانش‌آموزان بهتر را انتخاب کرده و اکثریت آنها دارای امتحان ورودی هستند. بخشی از هزینه تحصیل مدارس توسط دانش‌آموزان تأمین می‌شود. مبلغی نیز برای کتاب، حمل و نقل، غذا و سوخت گرفته می‌شود. البته پول دریافتی بسیار کم بوده و فقط برای تشویق والدین

به اهمیت دادن به تحصیل کودکان و مرتب به مدرسه رفتن می‌باشد. زیرا در مناطق روستایی بسیار کم بوده و فقط برای تشویق والدین به اهمیت دادن به تحصیل کودکان و مرتب به مدرسه رفتن می‌باشد. زیرا در مناطق روستایی والدین ترجیح می‌دهند در فصل کار کودکان آنها به جای مدرسه رفتن در کارهای مزرعه شرکت داشته باشند.

بیشتر مدارس ابتدایی دارای دوره‌های پنج یا شش سال هستند. در این دوران به آنها زبان چینی، ریاضیات، علوم طبیعی، جغرافیا، تاریخ، موسیقی و هنر آموخته می‌شود. در تعداد کمی از مدارس زبان خارجی از سال سوم آموزشی داده می‌شود. دانش‌آموزان در هر سال نه ماه و نیم درس می‌خوانند ساعات درسی آنها هشت ساعت در روز و پنج و نیم روز در هفته می‌باشد. در این دوران بیشتر تأکید بر روی خواندن و نوشتن چینی است و بخاطر ویژگی‌های زبان آنها دانش‌آموزان بایستی وقت بیشتری را نسبت به دانش‌آموزان دیگر کشورها صرف آموزش نمایند.

در سال ۱۹۹۸ حدود ۱۴۰ میلیون دانش‌آموزان در ۶۳۰،۰۰۰ دبستان کشور مشغول به تحصیل بوده و ۰۰۰،۷۹۰،۵ معلم به تدریس در این مقطع اشتغال داشتند. براساس آمار سال ۱۹۹۰ تعداد صاحبان تحصیلات ابتدایی از ۳۵۲۳۷ درصد هزار نفر در سال ۱۹۸۲ به ۳۷۰۵۷ در صد هزار افزایش یافته است .

آموزش متوسطه

دوره آموزش متوسطه شامل دو بخش می‌باشد. بخش اول دوره سه ساله و بخش دوم، ۲ تا ۳ سال می‌باشد. مواد درسی شامل چینی، ریاضیات، زبان خارجی، سیاست، تاریخ جغرافیا، علوم، موسیقی و هنر می‌باشد. دانش‌آموزان همراه با دروس تئوریک به کار عملی نیز می‌پردازند. براساس برنامه دانش‌آموزان هر سال یک ماه کار عملی کرده و نه ماه به درس می‌پردازند در دوره متوسطه نیز دانش‌آموزان هر روز هشت ساعت و هر هفته پنج روز و نیم به مدرسه می‌روند. همچنین مدارس خاصی جهت تدریس موضوعاتی مانند مهندسی، طب، کشاورزی، قانون و ... وجود دارد. در مناطق روستایی بسیاری از مدارس اجازه می‌دهند دانش‌آموزان در فصل کشاورزی به کار در مزارع بپردازند .

در سال ۱۹۹۸ حدود ۶۰ میلیون دانش‌آموز دوره متوسطه در ۷۸۶۰۰ دبیرستان به تحصیل مشغول و ۰۰۰،۵۸۷،۳ دبیر تمام وقت به آموزش آنها اشتغال داشتند. براساس سرشماری سال ۱۹۹۰ تعداد افراد فارغ‌التحصیل دبیرستان در هیر صد هزار نفر به ۸۰۳۹

نفر رسیده که در مقایسه با سال ۱۹۸۲ که ۶۷۷۹ نفر بود افزایش خوبی داشته است .
براساس آمار سال ۱۹۸۰، ۱۲ درصد از دانش آموزان ابتدایی در دوره اول متوسطه
شرکت نکرده و ۵۰ درصد از دانش آموزان دوره اول وارد مرحله دوم نمی شوند .
برنامه اصلاحی حزب کمونیست چین بدین قرار است که حدود سال ۱۹۹۰ در
بسیاری از مناطق تعداد دانش آموزان مشغول در مدارس حرفه‌ای بیشتر از دانش
آموزان مدارس عادی باشد .

مدارس ویژه

در کنار مدارس عادی، مدارس برای کودکانی که دارای ناتوانی‌های عضوی و یا
ذهنی باشند، افتتاح شده است . در حال حاضر ۱۴۲۶ مدرسه مخصوص افراد نابینا،
کرولال و یا بچه‌های عقب مانده ذهنی وجود دارد . بعلاوه ۵۴،۰۰۰ کلاس نیز برای
اینگونه افراد در مدارس معمولی وجود دارد که مجموعاً ۳۲۰،۰۰۰ نفر کودک در
این مراکز مشغول به تحصیل هستند . در حال حاضر ۱۷۰۰ مؤسسه بازآموزی برای
کودکان کر وجود دارد که بیش از ۷۰،۰۰۰ کودک در آنها مشغول به آموزش
هستند . بعلاوه ۱۰۰۰ مدرسه حرفه‌ای نیز برای اینگونه افراد وجود دارد

آموزش عالی و توسعه اقتصادی

سیاست چین در دهه ۱۹۸۰ مبنی بر چهار مدرنیزاسیون پیشرفت سریع و وسیع در علوم و تکنولوژی را ایجاب می کرد. آموزش عالی بخصوص در این سالها مهم شمرده شد. چین اظهار امیدواری می کرد که تا سال ۱۹۸۵ حدود پنج میلیون نفر دانشجو داشته باشد و همچنین تعداد محققین در رشته های علمی نیز به ۸۰۰،۰۰۰ نفر بالغ شود.

کوشش های وزیر آموزش و علوم در سال ۱۹۷۵ نیز در جهت افزایش کیفیت آموزشی موفقیت آمیز نبود. فرزندان کادرها و مقامات به اصطلاح از در پشت وارد دانشگاه ها می شدند و بدین ترتیب فرزند یک خانواده از مقامات فقط بعد از دو سال کار بدون هیچگونه توانایی آکادمیک و حتی توانایی کاری لازم وارد دانشگاه می شد.

بعد از سال ۱۹۷۶ گام هایی در جهت بهبود کیفیت آموزشی برداشته شد. در قدم اول هر گونه فعالیت سیاسی در دانشگاه ممنوع شد. سپس ۸۸ دانشگاه و کالج بعنوان دانشگاه های اصلی و کلیدی انتخاب شده و بودجه خاص در اختیار آنها، دانشجویان ممتازشان و اعضای علمی آن قرار داده شد. در مرحله سوم تربیت دانشجویان با کیفیت علمی بیشتر جدا از زمینه خانوادگی یا فعالیت سیاسی همت گمارده شده و در انتها سعی بر افزایش ظرفیت دانشگاه ها شد.

برقراری مجدد سیستم امتحان برای انتخاب دانشجو و بمنظور گزینش افراد یا کیفیت علمی بیشتر می‌باشد. در سال ۱۹۷۷، ۵/۷ میلیون نفر در امتحانات ورودی دانشگاه‌ها شرکت کردند در حالیکه فقط ۲۷۸،۰۰۰ نفر می‌توانستند وارد مراکز آموزش عالی شوند. امتحان دهندگان بایستی دارای مدرک پایان دوره دبیرستان بوده و حداکثر سن آنها ۲۶ سال باشد. هر استان نیز سهمیه‌ای برای دانشگاه‌های اصلی دارند. این دانشگاه‌ها کلاس‌های جداگانه‌ای برای اقلیت‌ها نیز دارد. علاوه بر امتحان کتبی دانشجویان بایستی در معاینات پزشکی نیز شرکت نمایند. کمتر از ۲ درصد از پذیرفته شدگان امتحان کتبی بخاطر ضعف جسمی رد می‌شوند.

بدنیال تداوم اصلاحات که از سال ۱۹۷۸ آغاز شد، سیستم آموزش عالی در سطوح مختلف شکل گرفته. تعداد مراکز آموزش عالی عادی از ۵۹۸ واحد در سال ۱۹۷۸ به ۱۰۲۲ مرکز در ساله ۱۹۹۸ افزایش یافته است.

دوره دانشگاه چهار تا پنج سال است. در راستای اصلاح سیستم آموزشی و پرورش دوره‌های حرفه‌ای کوتاه مدت (۲ تا ۳ ساله) نیز وجود دارد، در حالیکه نسبت دانشجویان در زمینه‌های مالی، اقتصاد، علوم سیاسی و حقوق، مدیریت و هنر افزایش یافته است. فارغ‌التحصیلان کالج‌ها ممکن است مدتی نیز به اشغال در کارخانه‌ها پردازند. دانشجویان برای گرفتن بورس که براساس توانایی‌های آکادمیک به آنها داده می‌شود به رقابت می‌پردازند. از سال ۱۹۸۱ سه نوع مدرک دانشگاهی یعنی

لیسانس، فوق لیسانس و دکترا را فارغ التحصیلان می توانند کسب نمایند. در سال ۱۹۹۸ حدود ۳۱/۷۴ میلیون دانشجو در ۱۰۲۰ مرکز آموزش عالی به تحصیل مشغول و ۰۰۰،۴۰۰ استاد تمام وقت به آموزش آنها اشتغال داشتند. یکی دیگر از راه های تربیت افراد با کیفیت آموزشی بالا بخصوص در زمینه علوم، اعزام دانشجو داشتند. یکی دیگر از راه های تربیت افراد با کیفیت آموزشی بالا بخصوص در زمینه علوم، اعزام دانشجو به خارج می باشد. در دهه پنجاه تعداد زیادی از دانشجویان جهت تحصیل به شوروی اعزام شدند. سپس در دهه های شصت و هفتاد نسبتاً کمی به اروپا فرستاده شدند.

از سال ۱۹۷۸ نیز تعدادی به آمریکا گسیل شدند. تا اواخر سال ۱۹۸۰ حدود ۲۳۰۰ دانشجوی بورسیه دولت چین در ۲۰۰ دانشگاه آمریکا مشغول بودند. در همین زمان نیز حدود ۲۲۰۰ نفر بصورت شخصی در دانشگاه های آن کشور به تحصیل مشغول بودند. در طول برنامه پنج ساله (۱۹۸۱-۸۵) بیش از ۳۵۵۰۰ دانشجوی چینی با هزینه دولت در بیش از ۶۰ کشور به تحصیل اشتغال داشته اند. در کنار اعزام دانشجو به خارج برای گذراندن دوره های عالی دولت نیز امکان تحصیل در این دوره ها را فراهم آورده است. در سال ۱۹۷۸، ۰۰۰،۶۳ نفر در امتحانات دوره فوق لیانس شرکت کردند که از آن میان ۰۰۰،۱۰ نفر پذیرفته شدند. در سال ۱۹۹۸، ۹۰۰۰ نفر موفق به اخذ درجه دکترا و ۰۰۰،۳۸ نفر موفق به دریافت درجه فوق لیسانس شدند.

چین ضمن اعزام دانشجو به خارج، دانشجوی خارجی نیز می‌پذیرد. در سال ۱۹۹۸ حدود ۴۳،۰۰۰ دانشجو از ۱۶۴ کشور در دانشگاه‌های چین مشغول به تحصیل بودند، در حالیکه تعداد دانشجویان اعزامی به خارج به ۲۳،۰۰۰ مورد رسید.

تربیت معلم

توسعه سریع آموزش ابتدایی و متوسطه باعث کمبود جدی آموزگاران تربیت شده گردید. تربیت معلم عمدتاً در مدارس خاص انجام می‌گرفت. در حالیکه معلمان دوره متوسطه می‌بایستی فارغ‌التحصیل دانشگاه و یا معادل آن باشند. همچنین فعالیت‌هایی در جهت افزایش کیفیت معلمان موجود از طریق ایجاد دوره‌های کوتاه مدت معمول گردیده است. در طول دوران انقلاب فرهنگی دانشکده‌های تربیت معلم بسته شد و لذا پس از این دوران تعداد معلمات تحصیل کرده بسیار کم بود. بناچار مسئولین آموزش و پرورش دوره‌های کوتاهی را برای تربیت معلم برقرار کردند. براساس آمار در سال ۱۹۸۴، ۱۰۰۸ مدرسه متوسط مخصوص برای تربیت معلم وجود داشت که مجموعاً ۵۱۱،۳۰۰ نفر در آن مشغول به تحصیل بودند. در سال ۱۹۸۴ چین حدود ۹ میلیون معلم داشته است.

آموزش تلویزیونی

مقامات چین تصمیم گرفتند و در جهت کاهش بار آموزش عالی از دوش دولت، دانشگاه‌هایی با سیستم باز تأسیس نمایند و آموزش از طریق رادیو و تلویزیون را

توسعه دهند. از سال ۱۹۷۹ که اولین دانشگاه رادیو و تلویزیون کشور توسط دنگ شیائو پینگ افتتاح گردید تا سال ۹۴ تعداد ۲/۳ میلیون نفر از مردم چین در این دانشگاهها دورههای تحصیلی خود را گذراندهاند. در حال حاضر تعداد دانشگاههای تلویزیونی سراسر کشور به بیش از ۲۰۰۰ واحد بالغ می‌گردد. در این دانشگاهها، دانشجویان قادر به انتخاب رشته از میان ۳۰۰ رشته تحصیلی، از جمله مهندسی، ادبیات، اقتصاد، مدیریت، کشاورزی و پزشکی می‌باشند.

در این روش آموزشی، دانشجویان می‌توانند در عین اشتغال به کار، تحصیلات خود را نیز ادامه دهند. در صورتی که دانشجویان از عهده امتحانات مربوطه برآیند، دولت به آنها گواهی پایان تحصیلات نیز اعطا خواهد کرد. اما هیچ تعهدی در قبال واگذاری شغل به عهده نخواهد گرفت. هم اکنون تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاههای تلویزیونی ۳۷ درصد تعداد فارغ‌التحصیل دانشگاههای عادی می‌باشد. در سال ۹۳ روزانه ۳۱ ساعت برنامه آموزشی از دو کانال ماهواره‌ای چین پخش می‌گردید که مسئولان در صدد افزایش آن از طریق ۴ کانال هستند:

آموزش‌های آزاد که بطور کلی منتهی به اخذ مدرک نمی‌شوند

بطور زیر صورت می‌گیرد :

۱. ایستگاه‌های تلویزیونی عملی

۲. دانشگاه‌های مکاتبه‌ای

۳. دانشگاه‌های آزاد (کلاس‌های وقت آزاد). در حال حاضر از هر یکصد نفر فارغ

التحصیل و کالج‌های چین ۱۵ نفر فارغ‌التحصیل دانشگاه‌های آزاد هستند و با توجه به

افزایش نیاز چین به افراد متخصص جهت تأمین نیروی لازم برای اقتصاد در حال

رشد کشور تعداد فارغ‌التحصیل این مؤسسات آموزش عالی در حال افزایش است .

۴. دانشگاه‌های شبانه .

در دانشگاه‌ها مراقبت‌های پزشکی مجانی است . دانشجویانی که قبل از ورود به

مرکز آموزشی در محلی مشغول به کار بودند بایستی مزد آنها در طول دوره آموزش

توسط کارفرمای سابق پرداخت شود . اگر چه وی بعد از اتمام دوره تحصیلات لزوماً

به محل کار اولیه بازگشت نمی‌نمایند . دانشجویانی که حقوق ماهیانه نداشته و از

طرفی دارای خانواده کم درآمد هستند می‌توانند از بورس دولتی استفاده نمایند .

مدارس حرفه‌ای

دولت چین قوانین مدارس حرفه‌ای را در سال ۱۹۹۶ تنظیم و تصویب کرد. آموزش حرفه‌ای عمدتاً شامل مدارس حرفه‌ای پیشرفته، مدرسه فنی در سطح دوره راهنمایی، مدارس آموزش کارگران ماهر، مدارس حرفه‌ای در سطح متوسطه، مراکز آموزش حرفه‌ای و دیگر مراکز آموزش فنی برای بزرگسالان و مراکز آموزش خصوصی و یا تحت نظارت سازمان‌ها می‌باشد.

مدارس حرفه‌ای در سه سطح پیشرفته، متوسطه و ابتدایی وجود دارد که در ارتباط و هماهنگی با یکدیگر هستند.

آموزش حرفه‌ای پیشرفته بالاترین سطح آموزشی بوده بر پایه آموزش دوره دبیرستانی برنامه‌ریزی شده است.

در حال حاضر ۸۷ کالج فنی و حرفه‌ای و دانشگاه‌هایی که دوره‌های کوتاه مدت آموزش حرفه‌ای هستند، ۱۳۳ مدرسه آموزش حرفه‌ای برای بزرگسالان (۱۸۸ رشته آموزش داده می‌شود)؛ و ۱۸ مدرسه ساختار اقتصاد ملی می‌باشد، لذا سیستم آموزشی این مدارس با توجه به نیازهای اصلاح ساختار کشور تغییر کرده است.

مدارس متوسطه فنی بخش اصلی آموزش حرفه‌ای است و به سه شکل مدارس متوسطه، فنی مدارس حرفه عالی و مدارس آموزش کارگران ماهر می‌باشد. در حال

حاضر بعد از سال‌ها کوشش حدود ۸۷۰۰ مدرسه متوسطه فنی در سراسر کشور وجود دارد .

توسعه و بهبود سیستم مدارس حرفه‌ای عالی در اوایل دهه ۱۹۸۰ آغاز شد . از آنجائیکه این مدارس می‌بایستی خودشان را با توسعه اقتصادی چین و اصلاح ساختار مدارس متوسطه هماهنگ نمایند، رشد سریعی داشته‌اند . در حال حاضر ۸۵۰۰ گونه از این مدارس با ۴ میلیون هنرجو در سراسر کشور وجود دارد . این مدارس عمدتاً به آموزش کارگران و کسانی که دارای دیپلم دوره متوسطه هستند و بعضی از حرفه‌های خاص، مشغول هستند . مدارس آموزش کارگران ماهر، مدارس آموزش متوسطه حرفه‌ای هستند که کارگران فنی تربیت می‌کنند . اولین مدرسه از این نمونه در سال ۱۹۴۹ تشکیل شد . در حال حاضر تعداد این مدارس به ۴۴۷۰ می‌رسد که ۱/۸۶ میلیون هنرجو در ۴۰۰ رشته مشغول به تحصیل هستند .

اکنون بیش از ۱۷،۰۰۰ مدارس حرفه‌ای در سطوح مختلف، ۲۱۰۰ مرکز آموزش حرفه‌ای و ۴۰،۰۰۰ مرکز آموزش کارگران، کارمندان و آموزش بزرگسالان وجود دارد . هر ساله میلیون‌ها نفر در رشته‌های مختلف آموزش می‌بینند .

آموزش بزرگسالان و آموزش در اوقات اضافی

چین در این زمینه پیشرفت زیادی کرده و از سال ۱۹۷۶ آموزش نیمه و شبانه نیز به سرعت رشد کرده است . بسیاری از کارخانجات، کمون‌ها، و دیگر سازمان‌های و

شرکت‌ها کلاس‌هایی در زمینه‌های مختلف از زبان تا الکترونیک و از نقاشی تا فیزیک برای کارکنان خود ایجاد کرده‌اند. گزارش شده است که در سال ۱۹۷۶ بیش از نیم میلیون کارگر در کلاس‌های نیمه وقت که توسط کارخانه‌ها دایر شده شرکت جسته‌اند. همچنین ۶۸ میلیون کارگر، کشاورز و سرباز در دوره‌های نیمه وقت ابتدایی و متوسطه ثبت نام کرده‌اند. کارگران با گذراندن امتحانات هر دوره می‌توانند وارد مرحله شغلی بهتری شوند. براساس آمار سال ۱۹۹۰ تعداد افراد بیسواد و نیمه بیسواد بالای ۱۵ سال کشور حدود ۱۸۲ میلیون نفر می‌باشد. این نسبت در مقایسه با آمار سال ۱۹۸۲ حدود هفت درصد کاهش داشته است. جدول صفحه بعد تعداد مدارس و دانشگاه‌ها و همچنین شمار دانش‌آموز و دانشجویان را تا سال ۱۹۹۸ مشخص می‌نماید.

جدول مراکز آموزشی. پرسنل آموزشی و محصلین در سال ۱۹۹۱

سال	مؤسسان آموزش عالی		دبیرستانها		تعداد معلمین به ۰۰۰،۱۰ نفر
	تعداد مؤسسات	تعداد دانشجویان به ۰۰۰،۱۰ نفر	تعداد معلمین به ۰۰۰،۱۰ نفر	تعداد دانش آموزان به ۰۰۰،۱۰ نفر	
۱۹۴۹	۲۰۵	۷/۱۱	۶/۱	۵۲۱۶	۳/۸
۱۹۷۸	۵۹۸	۶/۸۵	۶/۲۰	۱۶۵۱۰۵	۱/۳۲۸
۱۹۸۵	۱۰۱۶	۳/۱۷۰	۴/۳۴	۱۰۴۸۴۸	۷/۲۹۶
۱۹۹۰	۱۰۷۵	۳/۲۰۶	۵/۳۹	۱۰۰۷۷۷	۲/۳۴۹
۱۹۹۸	۱۰۲۰	۴/۳۱۷	۴/۴۰	۷۸۶۴۲	۷/۳۵۸

سال	مدارس ابتدایی	تعداد دبستانها	دانش آموزان به	تعداد معلمان به
۱۹۴۹	۳۴۶۷۶۹	۱/۲۴۳۹	۶/۸۳	۰۰۰،۱۰ نفر
۱۹۷۸	۹۴۹۳۲۳	۱۴۶۲۴	۶/۵۲۲	
۱۹۸۵	۸۳۲۳۰۹	۲/۱۳۳۷۰	۷/۵۳۷	
۱۹۹۰	۷۶۶۰۷۲	۴/۱۲۲۴۱	۲/۵۵۸	
۱۹۹۸	۶۲۸۸۴۰	۴/۱۳۹۹۵	۴/۵۷۹	

در سال ۱۹۶۸ سالهای آغازین انقلاب فرهنگی، مائو بشدت وزارت بهداشت را

مورد انتقاد قرارداد و کارهای بهداشتی و پزشکی در مناطق روستایی را سفارش

نمود.

در سال ۱۹۹۲ تعداد دانش آموزان دبستانی ۱۲۲ میلیون نفر و در سال ۱۹۹۳، ۱۲۴ میلیون نفر و تعداد دانشجویان مراکز آموزش عالی بالغ بر ۲/۲ میلیون نفر و در سال ۱۹۹۳، ۲/۵۳۶ میلیون نفر بوده است .

در کنار مدارس دولتی که در اقصی نقاط کشور وجود دارد از سال ۱۹۹۲ دولت مجوز افتتاح مدارس خصوصی نیز صادر کرده است . اولین مدرسه غیر دولتی در منطقه دوجیانگ یان (Du Jiang Yan) استان سیچوان تأسیس گردید . در آن زمان هزینه تحصیل در این مدرسه برای هر دانش آموز رقمی معادل ۱۸ هزار یوان (۲۱۳۵ دلار) بود . به تدریج مردم سایر مناطق، از جمله استان گواندونگ نیز از این اقدام پیروی کردند . تعداد زیادی مدارس خصوصی تأسیس نمودند . با افزایش تعداد اینگونه مدارس، شهریه آن نیز بطور سرسام آوری بالا رفت .

در پکن نیز تعداد ۱۷ مدرسه خصوصی (تا اوایل سال ۱۹۹۳) تأسیس شده که اکثر آنها برای هر دانش آموز بین ۲۰ تا ۳۰ هزار یوان به عنوان هزینه ورودی دریافت می نمایند . علاوه بر این دانش آموز رقمی معادل ۱۵ هزار یوان به عنوان شهریه پرداخت می نماید .

با توجه به بالا رفتن سطح درآمد بعضی از مردم چین و به دنبال توسعه اصلاحات اقتصادی و فراگیر شدن شرایط اقتصاد بازار، دولت در پی آن است تا بتدریج خود

را از زیر بار سوبسیدهای مختلف (از جمله سوبسید مربوطه به آموزش و پرورش)

خلاص نماید .

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

www.kandoo.cn.com

ساختار آموزشی فرانسه

ساختار آموزشی

حضور در دوره‌های آموزش پیش دبستانی در کشور فرانسه اختیاری و رایگان بوده و به منظور آموزش کودکان رده های سنی ۵-۲ سال در نظر گرفته شده است. شایان ذکر است آندسته از کودکانی که تا روز اول سال تحصیلی مدارس به سن ۲ سالگی رسیده باشند، مورد پذیرش واقع می‌گردند اقداماتی نیز در خصوص اولویت احداث مدارس مذکور در نواحی محروم اجتماعی کشور صورت گرفته است.

کودکان رده سنی ۲ سال (حدود ۴۰٪) منحصراً در چارچوب مدارس و ظرفیت کلاسهای آموزشی موجود و کلیه کودکان رده سنی ۳ سال مورد پذیرش قرار می‌گیرند و این در حالیست که در سال ۱۹۶۰ میلادی تنها ۳۶٪ از کودکان فرانسوی مورد پذیرش مراکز آموزش پیش دبستانی قرار گرفتند. هدف غائی وزارت آموزش و پرورش، پژوهش و فن‌آوری فرانسه از ارائه دوره‌های آموزش پیش دبستانی، ارتقاء توانمندیهای کودکان، در جهت شکل دهی به شخصیت اجتماعی آنان میباشد. از سال ۱۹۹۵ میلادی، طرح آموزش واقعی پیش دبستانی با اهداف دقیق و کارآموزان متبحر به اجرا گذارده شد. در تمام مدت ۲۶ ساعت آموزش در هفته، آموزش زبان از امتیاز ویژه ای برخوردار بوده و تسلط شفاهی و آشنایی با نوشتار، تقویت قدرت احساس، تخیل و قدرت خلاقیت

دانش آموزان از طریق پرداختن به آموزش هنری توسعه می یابد. گفتنی است که بالغ بر ۲۰ هزار مرکز آموزش پیش دبستانی به ثبت نام از بیش از ۲ میلیون کودک فرانسوی مبادرت می نمایند. در صورت عدم وجود کلاس های پیش دبستانی، کودکان رده سنی ۵ سال به کلاس های آمادگی و مدارس ابتدایی پیوسته و به چرخه آموزش ابتدایی و مقدماتی وارد می گردند. از آنجاییکه کشور فرانسه از تجربه فراوانی در ارائه آموزش پیش دبستانی به کودکان برخوردار می باشد، از این روی بیش از ۹۹٪ کودکان رده سنی ۳ سال در این مدارس حضور می یابند. رقم مذکور در خصوص کودکان رده سنی ۲ سال بر ۱/۲٪ ۳۵ بالغ می گردد. تحصیل در مدارس عمومی پیش دبستانی رایگان می باشد و این در حالیست که مراکز خصوصی به اخذ شهریه تحصیلی مبادرت می نمایند. مدارس عمومی پیش دبستانی نیز توسط شهرداری ها احداث و اداره می گردند. طبق قانون اصلاحیه آموزشی مصوب ۱۵ جولای ۱۹۸۹ و قانون مصوب ۱۹۷۵ کلیه کودکان فرانسوی رده سنی ۳ سال از امکان حضور در مهد های کودک برخوردار می باشند. علاوه بر این قانون مصوب ۶ سپتامبر ۱۹۹۵ نیز که در خصوص نمایش ساختار و نحوه عملکرد مهد های کودک تصویب گردیده بر تقویت خصیصه های بالقوه کودکان، به فعل در آوردن آن در جهت شکل گیری شخصیت آنان و فراهم آوردن بهترین امکانات در جهت موفقیت کودکان در مدارس و یادگیری بیشتر تأکید دارد.

گفتنی است درمهدهای کودک کشور فرانسه از تخصصهای سرباز معلمان جهت آموزش کودکان استفاده می‌گردد چرا که خدمت سربازی در حال حاضر در کشور فرانسه به حالت تعلیق در آمده و با اجرای طرح جامع جذب سرباز معلم JAPD جایگزین گردیده است. از سوی دیگر، جهت جبران به حد نصاب نرسیدن تعداد ثبت نام کنندگان مهدهای کودک، که معمولاً در مناطق کم جمعیت و کوهستانی کشور رخ می‌دهد، کودکانهای بین منطقه ای تأسیس گردیده است که به ارائه خدمات آموزشی به کودکان نواحی مختلف مبادرت می‌نمایند. در مناطق کم جمعیت نیز کلاس‌های موقتی پاره وقت تشکیل می‌گردد. به طور کلی دانش آموزان به سه رده سنی کودکان، رده سنی نوجوانان و رده سنی جوانان تقسیم می‌گردد. گفتنی است، تقسیم بندی فوق در جهت مد نظر قرار دادن بلوغ فکری و استعداد یادگیری رده‌های سنی از انعطاف پذیری برخوردار می‌باشد. تیم تدریس، با مشورت والدین به تعیین جایگاه کودکان در رده‌های سنی آموزشی مطابق با استعدادها و نیازهای آنان مبادرت می‌نمایند. سه رده سنی مذکور با اولین چرخه آموزشی تطابق داشته در حالی که رده سنی جوانان و مقطع آموزش مقدماتی متوسطه با چرخه آموزشی پایه و مقدماتی تطابق دارد. چرخه‌های آموزشی چندین ساله نیز با هدف برآورده نمودن نیازهای کودکان طراحی گردیده است. متوسط آموزش هفتگی ۲۶ ساعته به کودکان مقطع پیش دبستانی ارائه می‌گردد.

سیاستهای آموزشی

مهم ترین سیاست آموزشی مقطع پیش دبستانی فرانسه بر این اصل استوار است که مراکز پیش دبستانی به عنوان ابزاری جهت برخورداری از برابری فرصت محسوب می گردند، چرا که کودکان از طریق به کارگیری زبان و توسعه این وسیله ارتباطی، به آماده سازی خود در جهت پرداختن به تمرینات ذهنی که لازمه موفقیت در مقاطع آموزش ابتدایی و کالج است، مبادرت می نمایند.

اهداف آموزشی

از جمله مهمترین اهداف آموزشی مقطع آموزش پیش دبستانی میتوان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ۱- بیداری حواس و رشد عاطفی کودکان به ویژه کودکان متعلق به خانواده های کارگران و مهاجرین
- ۲- پیشگیری از افت تحصیلی کودکان طی سنوات آموزش پایه
- ۳- توسعه کلیه امکانات بالقوه کودک در جهت شکل پذیری شخصیت و فراهم سازی فرصت کسب موفقیت در تحصیل، اشتغال و زندگی وی
- ۴- رشد هوشی، حسی- حرکتی و ذهنی کودکان

۵- رشد ارتباطات غیر کلامی (بیدارسازی حس زیبایی شناسی و درک هنری) و کلامی

(کیفیت کلام و تمرین زبان)

۶- آگاهی نسبت به زمان و مکان

۷- مشارکت در تشخیص نارسایی های حسی - حرکتی و ذهنی و فراهم سازی امکان

درمان به موقع این قبیل نارسایی ها

۸- آموزش مهارت و تمرینات لازم در جهت مشارکت مثبت کودکان در زندگی

اجتماعی

برنامه های آموزشی و ارزشیابی تحصیلی

اجرای فعالیت های مقدماتی آموزشی در مقطع آموزش پیش دبستانی، به رشد اولیه

کودکان و آمادگی آنان جهت حضور در مدارس ابتدایی منجر می گردد. گفتنی است

که فعالیت های مذکور بر فعالیت های فیزیکی، علمی و فنی و فعالیتهای آموزشی ارتقاء

دهنده سطح ارتباطات و مهارتهای شفاهی و نوشتاری کودکان مشتمل می گردد. در

مهدهای کودک، اجرای بازی های مختلف از نقش مهمی برخوردار می باشند، اما این

امر بدین معنی نیست که در مراکز مذکور تدریس وجود ندارد. هیات نظارت ملی آموزش

که مسئولیت رسیدگی و نظارت بر آموزش نواحی کشور را بر عهده دارد، بر فعالیت های

اداری و آموزشی موسسات نیز نظارت می نماید. شورای مدارس نیز به بازدید حداقل یک

بار در طول ترم از مدارس کشور مبادرت می‌نمایند. شورای مذکور همچنین به ارائه نظراتی در خصوص قوانین داخلی مدارس و تعیین برنامه‌های آموزشی هفتگی مدارس کشور مبادرت می‌نماید. چرخه آموزشی کشور سبب می‌گردد که تیم تدریس به تطبیق فعالیت‌های تدریس با روند آموزش و پیشرفت کودکان مبادرت نمایند. تیم تدریس همچنین مسئولیت ارزشیابی میزان پیشرفت تحصیلی کودکان را بر عهده دارد. علاوه بر این تیم مذکور همچنین تعیین مینماید که کودکان ملزم به ثبت نام در مدارس ابتدایی بوده و یا می‌بایستی در سیستم آموزشی پیش دبستانی باقی بمانند. از آنجایی که مدارس پیش دبستانی از نقش پیچیده‌ای در سیستم آموزشی کشور فرانسه برخوردار می‌باشند، از این روی مدرسین مراکز مذکور، مشابه مدرسین مدارس ابتدایی، دوره‌های آموزشی ویژه‌ای را گذرانده و پس از گذراندن دوره ۳ ساله آموزشی (پس از اتمام تحصیلات آموزش متوسطه که به دریافت دیپلم متوسطه منتهی می‌گردد) به گذراندن دوره آموزشی ۱-۲ ساله تربیت مدرس در موسسات دانشگاهی تربیت معلم مبادرت می‌نمایند.

پس از اتمام سال دوم آموزش دانشگاهی در مراکز تربیت مدرس، از دانشجویان موفق به عنوان معلمین مدارس دعوت به همکاری می‌گردد. معلمین مراکز آموزشی پیش دبستانی، به عنوان مدرسین رسمی نظام آموزش عمومی و یا به عنوان مدرسین قرار دادی مدارس خصوصی، از حقوق، وظایف و مسئولیتهای مشابه معلمین مدارس ابتدایی برخوردار می‌باشند.

www.kandooch.com

www.kandooch.com

www.kandooch.com

www.kandooch.com

www.kandooch.com

آمار و ارقام تعداد مراکز و مدرسین مراکز آموزش پیش دبستانی (طی

سال ۱۹۹۲/۱۹۹۳)

تعداد دانش آموزان	عمومی	خصوصی
تعداد مهدهای کودک	1895547	36793
تعداد مدارس آمادگی	336950	280348
تعداد مربیان	279078	-
نسبت تعداد مربیان به دانش آموزان	27.5	27.3

نقاط ضعف و قوت آموزشی

با وجودیکه یک سوم کودکان فرانسوی به آغاز دوران آموزش از رده سنی ۲ سال مبادرت نموده، تمامی کودکان رده سنی ۳ سال رهسپار مراکز آموزش پیش دبستانی شده و مراکز آموزش پیش دبستانی عمومی که در آن بر آموزش مهارت‌های سواد و زبان تاکید می گردد، رایگان و برای همگان قابل استفاده می باشند، اما با این حال، افزایش نرخ مولید در کشور فرانسه به وارد آمدن فشار بر پیکره نظام آموزشی کشور منجر گردیده است.

به نحوی که افزایش غیرمنتظره نرخ زاد و ولد کودکان از سال ۲۰۰۰ به بعد، به انتظار بیش از ۱۷ هزار کودک در فهرست ثبت نامی منجر گردیده است. بنابر اعلام وزارت آموزش،

طی سال ۲۰۰۲، مراکز آموزش پیش دبستانی با کاهش فضای آموزشی برای ۵۴ هزار کودک مواجه بوده اند که این امر خود به ایجاد مباحثاتی در خصوص تغییر امتیازات آموزشی از سنین پیش دبستانی به پایه منجر گردیده است. این در حالی است که کشور آلمان، همسایه فرانسه درگیر بحث داغی در خصوص اصلاح نظام آموزشی است. در مطالعه بین المللی جدیدی که بر روی ۳۲ کشور جهان صورت گرفت، دانش آموزان رده سنی ۱۵ سال آلمانی از نظر سواد، ریاضیات و مهارت های علوم در رده بیست و پنجم قرار گرفتند که این امر خود سبب گردید تا تلنگری به نظام آموزشی آلمان وارد آید که همواره به تربیت نیروهای انسانی ماهر مباحثات نموده است. کارشناسان معتقدند، علت اصلی نتیجه ضعیف آلمان در این مطالعه، این است که در این کشور، آموزش رسمی از رده های سنی ۶-۷ سال آغاز می گردد. از این روی مراکز آموزش پیش دبستانی این کشور، چیزی جز زمین بازی به شمار نمی آیند. کشور فرانسه که در این مطالعه به طور متوسط در مکان دوازدهم قرار گرفت، از این نظر متفاوت است. مراکز آموزش پیش دبستانی این کشور با زمین بازی تفاوت دارند، چرا که در این قبیل مراکز، سواد و مهارت های اجتماعی از طریق فعالیت های گوناگون ارائه شده و کلاسهای هفتگی ۲۶ ساعته برگزار می گردد. علاوه بر این، با وجودی که آموزش از رده سنی ۶ سال اجباری می گردد، بیش از ۹۹ درصد کودکان فرانسوی از رده سنی ۳ سال رهسپار مدرسه می گردند.

افزون بر این، بالغ بر ۳۵/۵ درصد از کودکان به حضور در مراکز آموزشی، ۱ سال زودتر از موعد مقرر، مبادرت می نمایند.

منابع :

سایت اطلاع رسانی دانشنامه رشد :

www.daneshnameh.roshd.ir

سایت اطلاع رسانی آفتاب :

www.aftab.ir

سایت اطلاع رسانی تبیان :

www.tebyan.net